

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/131/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618201470
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Chalupka
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1618201470.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Jany Richterovej v právnej veci žalobkyne: Z. O., D.. XX.XX.XXXX, N.: A. W. XXX/X, XXX XX A. X, Č. F. v zast. SCHWEIZER LEGAL, s.r.o., so sídlom Palisády 32, Bratislava, proti žalovaným: 1/ V. G., D.. XX.XX.XXXX, N.: Ž.L. XXXX/X, N., v zast. NIKU & partners, s.r.o. so sídlom: Prokopa Veľkého 51, Bratislava, 2/ L.. Ľ. Š., D.. XX.XX.XXXX, N.: G. XXX, G., v zast. advokátska kancelária Geško s.r.o., so sídlom: Velehradská 33, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobkyne voči rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 02.03.2020, č.k. 30C/44/2018- 149, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovaným 1/ a 2/ sa voči žalobkyni p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil podľa § 39, §42a ods. 1 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že Žalobou podanou na tunajší súd dňa 18.05.2018 sa žalobkyňa domáhala určenia, že žalovaná 2/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území: G., obec: Kostolište, okres: Malacky, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, evidovanom Okresným úradom Malacky, katastrálnym odborom, ako pozemky parc. reg. "C", s parcelným číslom XXXX/X o výmere 138 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, s parcelným číslom XXXX/X o výmere 748 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, s parcelným číslom XXXX/XX o výmere 934 m², druh pozemku Ostatné plochy, s parcelným číslo XXXX/XX o výmere 21 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a stavba so súpisným číslom 333, postavená na parcele XXXX/X, popis stavby rodinný dom.

3. Súd sa oboznámil so žalobou vyjadreniami strán konania, listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav. Zo zmlúv o pôžičke zo dňa 01.08.2017, 03.08.2017 a 15.09.2017 a dokladov o platbe na účte mal súd za preukázané, že žalobkyňa požičala žalovanej 2/ peňažné prostriedky spolu vo výške 1 950 000 Kč, pričom z rozsudku Obvodného soudu pro Prahu 5 č.j. 34C72/2018-23 mal súd za preukázané, že žalovanej 2/ bola súdom uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 450 000 Kč a z rozsudku Obvodného soudu pro Prahu 5 č.j. 10C19/2018-33 mal súd za preukázané, že žalovanej 2/ bola súdom uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 500 000 Kč.

4. Z informatívneho výpisu z listu vlastníctva č. XXXX k.ú. G. a kúpnej zmluvy zo dňa 23.03.2018 mal súd za preukázané, že žalovaná 2/ ako predávajúca previedla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam špecifikovaným v bode 1. tohto odôvodnenia na žalovaného 1/ ako kupujúceho, ktorý sa zaviazal uhradiť kúpnu cenu 124.000 EUR do 60 dní od podpisu kúpnej zmluvy. Podľa zmluvy o pôžičke zo dňa 24.06.2011 žalovaný 1/ poskytol žalovanej 2/ dňa 24.06.2011 hotovostnú pôžičku vo výške 120.000 EUR, ktorú sa zaviazala splatiť žalovanému 1/ do 31.12.2016. Podľa výzvy zo dňa 16.10.2017 a dňa 16.02.2018 vyzval žalovaný 1/ žalovanú 2/ na vrátenie požičanej sumy peňazí. Dňa 22.05.2018 žalovaný 1/ doručil žalovanej 2/ jednostranné započítanie pohľadávok, v zmysle ktorého došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok, a to pohľadávky žalovaného 1/ voči žalovanej 2/ na vrátenie sumy 128.317,81 EUR titulom poskytnutej pôžičky s príslušenstvom s pohľadávkou žalovanej 2/ voči žalovanému 1/ vo výške 124.000 EUR na zaplatenie kúpnej ceny.

5. Z listiny Statement of transactions for the selected period under the Contract súd zistil, že žalovaná 2/ v období rokov 2015-2017 investovala peňažné prostriedky v spoločnosti INVESTMENT AND TRADING CAPITAL LIMITED. Z návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí súd zistil, že spoločnosť Zahoranská realitní spol. s r.o. podala dňa 16.04.2015 návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam Katastrálnemu úradu pro hlavní mesto Prahu, a to k trom bytom a garáži v k.ú Z..

6. Z vyrozumienia polície ČR č.j. KRPA-100939-59/TČ-2018-000092-POK zo dňa 23.11.2018 súd zistil, že žalobkyni bola na základe ňou podaného trestného oznámenia doručená odpoveď, podľa ktorej policajný orgán nezaistil zatiaľ všetky podklady pre svoje rozhodnutie, šetrenie prípadu pokračuje a po jeho ukončení bude o výsledku oboznámená. Z oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu súd zistil, že dňa 03.04.2018 žalobkyňa a L.. O. Č. podali na podozrivých zo spáchania trestného činu žalovanú 2/, O. M.V. V. I. Š. oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu podvodu a sprenevery.

7. Z výpisu z Verejného rejstrika podľa fyzických osôb v angažmá súd zistil, že V. Š. bol ku dňu 15.11.2018 člen štatutárneho orgánu alebo spoločník vo viacerých (11) obchodných spoločnostiach. Z listu A. Y. zo dňa 16.11.2018 súd zistil, že sa menovaná vyjadrila, že je kamarátkou žalovanej 2/ a žalovanú 2/ opísala ako zabezpečenú pani, ktorej manžel hradil všetky jej materiálne potreby, a to v nadštandardnej miere. Po úraze jej manžela sa nikdy nezmenila, že by mala finančné problémy a musela si požičať peniaze. Vyjadrila presvedčenie, že údajná pôžička od žalovaného 1/ je vymyslená. Z návrhu na vykonanie poznámky súd zistil, žalobkyňa dňa 18.05.2018 podala na Okresný úrad Malacky katastrálny odbor, návrh na zápis poznámky o prebiehajúcom súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX k.ú. G. do katastra nehnuteľností. Z oznámenia o spore zo dňa 24.02.2019 súd zistil, že žalovaný 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámil žalovanej 2/, že je voči nemu na Okresnom súde Bratislava I. vedené pod sp.zn. 8C/13/2018 súdne konanie medzi stranami sporu L.. O. Č. ako žalobkyňou proti žalovanému 1/, v ktorom sa L.. O. Č.X. domáha rozhodnutia, že kúpna zmluva, na základe ktorej bol Okresným úradom Malacky povolený vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam pod V - 1641/2018 je voči nej neúčinná.

8. Vzhľadom na ust. § 137 CSP, keďže podaná žaloba je tzv. určovacou žalobou, sa súd v prvom rade zaoberal otázkou či žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Podľa rozsudku NS SR zo dňa 06.12.2012, sp.zn. 5Cdo31/2011, právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové

okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

9. Na základe uvedeného súd dospel k záver, že existuje naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení. V súlade s ustálenou súdnou praxou, ak by kúpna zmluva, ktorou došlo k prevodu predmetných nehnuteľností zo žalovanej 2/ na žalovaného 1/ bola absolútne neplatná, žalobkyňa by sa nemohla úspešne domáhať neúčinnosti tohto právneho úkonu tzv. odporovacou žalobou. Teda žalobkyňa sa za predpokladu neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy legitímne domáha určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do vlastníctva žalovanej 2/, keďže takýmto určením by s vysokou pravdepodobnosťou docielila možnosť uspokojenia svojej pohľadávky voči žalovanej 2/, ktorú možnosť v súčasnosti nemá. Súd sa preto v tomto smere stotožňuje s argumentáciou žalobkyne, že určenie ktorého sa domáha, by priaznivo ovplyvnilo postavenie žalobkyne a vyriešilo jej v súčasnosti neisté právne postavenie tým, že by jej umožnilo domáhať uspokojenia svojej pohľadávky v exekučnom konaní z predmetných nehnuteľností.

10. Po ustálení otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne súd skúmal či je predmetná kúpna zmluva absolútne neplatným právnym úkonom podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, ako tvrdí žalobkyňa. Obaja žalovaní argumentovali, že žalobkyňa dostatočne nekonkretizovala dôvod neplatnosti spornej kúpnej zmluvy a poukázali na zásadu kontradiktórnosti konania a koncentračnú zásadu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona (ex lege), a to od začiatku (ex tunc) a bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal. Súd prihliada na absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj bez návrhu (ex off). Účastník v takomto prípade nemusí tvrdiť a namietat neplatnosť takéhoto úkonu, lebo súd je povinný skúmať všetky dôvody absolútnej neplatnosti. Vzhľadom na prejednacíu zásadu prihliada súd na absolútnu neplatnosť právneho úkonu len za predpokladu, že sa o dôvode neplatnosti (napríklad z dôvodu nedostatku formy, neurčitosti úkonu, nespôsobilosti subjektu zmluvu uzavrieť, rozporu so zákonom) dozvie procesne korektným spôsobom. Znamená to, že ak konkrétny dôvod absolútnej neplatnosti v konaní nie je tvrdný a ani nijak v konaní nevyjde najavo, nie je dôvod, aby súd po takejto okolnosti z vlastnej iniciatívy pátral a nahradzoval tak v sporovom konaní zákonom predpokladanú aktivitu účastníkov. (uznesenie NS SR z 30.01.2013 sp.zn. 1MCdo12/2010)

11. V podanej žalobe žalobkyňa síce na viacerých miestach len všeobecne poukazovala na ust. § 39 Občianskeho zákonníka na jednom mieste však výslovne uviedla, že kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, ktorý svojím účelom odporuje zákonu. Žalobkyňa teda ako dôvod neplatnosti kúpnej zmluvy uviedla jej rozpor so zákonom, konkrétne rozpor účelu tohto právneho úkonu so zákonom. Na konkrétne ustanovenie zákona, s ktorým má byť zmluva alebo jej účel v rozpore, priamo nepoukázala. Uvádza však, že tento právny úkon bol uskutočnený so zámerom zmať uspokojenie pohľadávky žalobkyne a tým žalobkyňu ako veriteľa žalovanej 2/ v rozpore so zákonom poškodiť resp. so zámerom, aby žalovaná 2/ nebola evidovaná ako vlastníčka nehnuteľností a tento majetok nebolo možné postihnúť zabezpečovacím opatrením a následným núteným výkonom rozhodnutia.

12. Na ukracujúce úkony dlžníka podľa názoru súdu nie je možné automaticky bez ďalšieho aplikovať ust. § 39 OZ (z titulu rozporu so zákonom, prípadne s dobrými mravmi), čo by malo za následok ich absolútnu neplatnosť. Vzhľadom na skutočnosť, že úspešne odporovať možno len platnému právnemu úkonu, by sa v prípade akceptácie tohto záveru nepochybne strácal zmysel inštitútu odporovateľnosti. V prípade odporovateľných právnych úkonov prichádza k ukráteniu pohľadávky veriteľa a je spravodlivé a žiaduce zjednať nápravu vzniknutého stavu. Z princípu preferencie platnosti právnych úkonov t.j. priority výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, však vyplýva, že absolútna neplatnosť by mala predstavovať súkromnoprávnu sankciu ultima ratio (ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 242/07) <<http://merit.slv.cz/I.US242/07>>. Absolútna neplatnosť ako stav nastávajúci ex lege by mala vždy nastupovať až v tých prípadoch, kedy sú vylúčené iné miernejšie následky väd daného úkonu, v tomto prípade odporovateľnosť právneho úkonu, t.j. vznik subjektívneho odporového práva veriteľa domáhať sa určenia relatívnej neúčinnosti právneho úkonu. Možnosť domáhať sa neúčinnosti ukracujúceho úkonu dlžníka žalobou podľa § 42 a nasl. Občianskeho zákonníka má v právnom poriadku svoje odôvodnené miesto a účel a je potrebné ju vnímať ako špeciálny následok vady právneho úkonu, majúci prednosť pred následkom najprísnejším (absolútnou neplatnosťou).

13. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo163/2007 zo dňa 17.12.2008 prijal záver, že „pokiaľ ide o vzťah ustanovenia § 42a Obč. zák. k § 39 tohto zákona dovolací súd poznamenáva, že odporovateľným môže byť len platný právny úkon. Ak však zákon určité konanie dlžníka za stanovených podmienok sankcionuje odporovateľnosťou právneho úkonu nemôže byť to isté konanie za tých istých podmienok sankcionované neplatnosťou právneho úkonu. Inak by sa totiž nemohol prakticky uplatniť inštitút odporovateľnosti právnych úkonov, čím by bol popretý jeho účel a zmysel, ktorým je občianskoprávna ochrana veriteľa brániť sa účinkom takých právnych úkonov dlžníka, ktoré sú vykonávané na ukrátenie veriteľa (právne úkony in fraudem creditorum).“ Súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.09.2017, sp.zn. III. ÚS 573/2017-14, podľa ktorého „ak právny poriadok poskytoval sťažovateľke priestor na odvrátenie neželaného stavu (§42a Občianskeho zákonníka) a sťažovateľka z nevedeného, resp. neznámeho dôvodu v prejednávanej veci nekonala včas, toto jej nekonanie predstavuje bezdôvodné správanie. Jej bezdôvodnému správaniu teda nie je možné priznávať právnu ochranu v podobe zásahu do veci prostredníctvom § 39 Občianskeho zákonníka.“

14. Celá argumentácia žalobkyne, predložené listinné dôkazy ako aj navrhované výsluchy svedkov smerovali k preukázaniu skutočnosti, že žalovaná 2/ previedla nehnuteľnosti na žalovaného 1/ v úmysle ukrátiť vymáhateľnú pohľadávku žalobkyne, pričom žalovaná zároveň uviedla, že všetky skutočnosti nasvedčujú, že žalovaný 1/ mohol mať vedomosť o úmysle žalovanej 2/, pričom žalobkyňa má za to, že žalovanému 1/ bol tento úmysel známy. Aj v prípade, že by súd po vykonanom dokazovaní mal za jednoznačne preukázané, že žalovaná 2/ ako dlžník vykonala uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy právny úkonu ukracujúci uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobkyne, a to v úmysle ukrátiť svojho veriteľa (žalobkyňu) a tento úmysel musel byť druhej strane (žalovanému 1/) známy, nemohol by bez ďalšieho konštatovať neplatnosť tohto právneho úkonu (kúpnej zmluvy). Tento právny úkon by síce trpel vadou, ale nie vadou majúcou za následok neplatnosť právneho úkonu, ale len následok spočívajúci v odporovateľnosti právneho úkonu. Žalobkyňa síce poukázala na spoločný postup a zámer žalovaných ukrátiť žalobkyňu, avšak to žalovaný 1/ výslovne poprel s tým, že o pohľadávke žalobkyne voči žalovanej 2/ nemal vedomosť. Existencia spoločného zámeru žalovaných ukrátiť uspokojenie žalobkyne zostala v rovine domnienok a úvah žalobkyne a nebola v konaní preukázaná a ani žalobkyňou navrhované dôkazy neboli spôsobilé spoločný zámer žalovaných preukázať.

15. S poukazom na vyššie uvedené súd nevykonal dôkazy navrhované žalobkyňou, a to výsluch L.. O. Č. a S. L.. R. Č., ako aj vyžiadanie listiny, ktorou bolo vyporiadané BSM žalovanej 2/ s V. Š., pretože to považoval za nadbytočné a nehospodárne. Výsluchom L.. O. Č.X. sa žalobkyňa snažila preukázať skutočnosť, že žalovaná 2/ mala prisľúbiť žalobkyňi zabezpečenie svojho záväzku zo zmluvy o pôžičkách nehnuteľnosťami v obci Kostolište; aké boli osobné a najmä majetkové pomery žalovanej, ako aj že sa žalovaná 2/ v prítomnosti svedkyne vyjadrila, že dôvodom vycestovania na Slovensko bol zámer zbaviť sa majetku, ktorý by mohol byť postihnutý výkonom rozhodnutia. L.. R. Č., navrhla žalobkyňa vypočuť k majetkovým pomerom žalovanej 2/ a k vzťahu žalovanej 2/ a žalovaného 1/. Súd je toho názoru že dokazovanie navrhované žalobkyňou nebolo spôsobilé preukázať tvrdenú neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy, preto ho ako nadbytočné nevykonal. Ani preukázanie toho, že žalobkyňa bola materiálne nadštandardne svojím manželom zabezpečená, ani preukázanie ústneho prisľubu žalovanej 2/ uspokojiť pohľadávku žalobkyne predajom nehnuteľností v Kostolišti, ani preukázanie zámeru (úmyslu) žalovanej 2/ zmariť uspokojenie pohľadávky žalobkyne, by nepostačovalo na vyslovenie záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy. Žalobkyňa uviedla, že platnosť kúpnej zmluvy je potrebné skúmať v širších súvislostiach, a to v súvislosti s fiktívnou zmluvou o pôžičke. Žalobkyňa poukázala na viacero skutočností, ktoré podľa nej naznačujú resp. preukazujú fiktívnosť zmluvy o pôžičke medzi žalovanými. Súd zastáva názor, že jediným dôsledkom skutočnosti, ak by záväzok žalovanej 2/ voči žalovanému 1/ neexistoval z dôvodu, že táto zmluva je fiktívna, resp. neplatná, by bol ten, že jednostranné započítanie žalovaného 1/ by bolo neplatným právnym úkonom a naďalej by existoval záväzok žalovaného 1/ zaplatiť žalovanej 2/ kúpnu cenu v zmysle kúpnej zmluvy. Teda platnosť zmluvy o pôžičke nemá podľa súdu vplyv na platnosť kúpnej zmluvy, keďže ide o dva plne samostatné právne úkony. Súd sa preto nemal dôvod hlbšie zaoberať argumentáciou žalobkyne súvisiacou s platnosťou zmluvy o pôžičke a nevykonal ani dôkaz vyžiadanim listiny, ktorou bolo vyporiadané BSM žalovanej 2/ s V. Š., ako navrhovala žalobkyňa. Napriek tomu, súd len okrajovo poukazuje na nesprávnosť právnej argumentácie žalobkyne, ktorá sa domnieva, že bez súhlasu druhého manžela je takáto zmluva o pôžičke neplatná. Za právny úkon týkajúci sa spoločných vecí sa nepovažuje zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov a zo zmluvy o pôžičke je zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo28/2019, rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo123/2008 a sp.zn. 4Cdo/234/2010). Okrem, toho

žalovaná 2/ uviedla, že jej BSM zaniklo už v roku 2005, t.j. pred uzavretím zmluvy o pôžičke medzi žalovanými.

16. Po posúdení všetkých dôkazov, a to jednotlivo ako aj v ich vzájomných súvislostiach, súd dospel k jednoznačnému záveru, že v konaní nebola preukázaná existencia skutočností majúcich za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovaný 1 a žalovaná 2/ boli v konaní plne úspešní, preto im súd priznal náhradu trov konania vo rozsahu 100 %.

18. Proti predmetnému rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorá žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Svoje odvolanie žalobkyňa odôvodnila podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ C.s.p. a ďalej tým, že súd nevykonal všetky navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Označené dôkazy žalobkyňa navrhovala súdu vykonať z dôvodu preukázania konania žalovaných, ktoré malo simulovať uzatvorenie kúpnej zmluvy, pri ktorej však absentovala podmienka odplatnosti. Skutočným zámerom oboch žalovaných teda bolo, aby žalovaná v 2. rade nemohla byť v dôsledku prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na žalovaného v 1. rade postihnutá pri výkone rozhodnutia a pri splácaní dlhu voči žalobkyni núteným zabezpečením nehnuteľností resp. výkonom rozhodnutia na uvedených nehnuteľnostiach. Je teda zrejmé, že v dôsledku uzatvorenia kúpnej zmluvy došlo k vyvedeniu nehnuteľností z výlučného vlastníctva žalovanej v 2. rade (s právom doživotného bývania a užívania týchto nehnuteľností rodičmi žalovanej v 2. rade) bez protiplnenia na základe dohody žalovaných. Navrhovanými dôkazmi, ktoré neboli súdom vykonané mala žalobkyňa záujem preukázať skutočnosť, že tvrdenia žalovaných sú nepravdivé a súčasne, že neexistoval žiaden dôvod pre vznik záväzku zo zmluvy o pôžičke, ktorú mali žalovaní medzi sebou uzatvoriť dňa 24.6.2011 (ďalej len „zmluva o pôžičke“) a z ktorej pohľadávku voči žalovanej v 2. rade sa žalovaný v 1. rade rozhodol uspokojiť nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pričom žalovaná v 2. rade s navrhnutým riešením súhlasila (3. odsek strana 4 Podania žalovaného v 1. rade zo dňa 21.9.2018). Žalobkyňa má za to, že tak kúpna zmluva ako aj zmluva o pôžičke sú fiktívnymi právnymi úkonmi, vykonanými so zámerom ukrátiť uspokojenie pohľadávok žalobkyne, ktoré na základe právoplatných rozsudkov predložených súdu v tomto súdnom spore eviduje voči žalovanej v 2. rade. Žalobkyňa má za to, že zámer oboch žalovaných pri uzatváraní kúpnej zmluvy ako aj označenej zmluvy o pôžičke je psychickým stavom týchto osôb, a ako taký nemôže byť predmetom dokazovania. Spôsobilým predmetom dokazovania však sú skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné zámyery osôb prejavujú navonok a teda okolnosti, z ktorých možno existenciu tohto zámeru dôvodiť. Žalobkyňa má za to, že tieto skutočnosti je v súdnom spore možné preukázať navrhnutými dôkazmi, ktoré súd nevykonal. Žalobkyňa má za to, že navrhnuté dôkazy o majetkových a osobných pomeroch strán sporu sú spolu s ostatnými dôkazmi hodnotenými v ich vzájomnej súvislosti spôsobilé preukázať spoločný postup a zámer žalovaných konať na škodu žalobkyne spôsobom tvrdným žalobkyňou v tomto súdnom spore. Žalobkyňa má za to, že práve uvedené dôkazy sú v plnej miere spôsobilé preukázať širšie súvislosti konania žalovaných a tak preukázať neplatnosť uvedenej kúpnej zmluvy. Uvedené dôkazy nie sú nadbytočné, ani nevhodné, ale sú nevyhnutné pre celkové skutkové a právne posúdenie veci. Záver súdu uvedený v odseku 35. odôvodnenia Rozsudku považuje žalobkyňa za nesprávny, keďže v kontexte časovej nadväznosti, spoločného cieľa a koordinovanosti právnych úkonov žalovaných nemožno prijať záver, že jediným dôsledkom skutočnosti, ak by záväzok žalovanej v 2. rade voči žalovanému v 1. rade neexistoval z dôvodu, že táto zmluva je fiktívna, resp. neplatná, by bol len ten, že jednostranné započítanie žalovaného v 1. rade by bolo neplatným právnym úkonom a naďalej by existoval záväzok žalovaného v 1. rade zaplatiť žalovanej v 2. rade kúpnu cenu v zmysle kúpnej zmluvy. Žalovaná má za to, že preukázanie skutočnosti, že v prípade zmluvy o pôžičke išlo obdobne ako v prípade kúpnej zmluvy o fiktívnu resp. neplatnú zmluvu, by spochybnilo tvrdenie žalovaných o zámere a dohode vysporiadania nároku žalovaného v 1. rade zo zmluvy o pôžičke nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a tým by potvrdzovalo tvrdenie žalobkyne o neplatnosti právnych úkonov žalovaných. Preukázanie neplatnosti zmluvy o pôžičke by vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi bolo spôsobilé preukázať, že neexistoval žiaden dôvod pre uzatvorenie kúpnej zmluvy odlišný od zámeru žalovaných dosiahnuť stav, ktorý žalobkyni znemožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky z majetku žalovanej v 2. rade a súčasne zachovať užívacie právo rodičov žalovanej v 2. rade k nehnuteľnostiam, ktoré sú ich bydliskom. Je teda zrejmé, že so zámerom poškodiť veriteľa žalovanej v 2. rade, ktorým je

žalobkyňa, boli vykonané úkony smerujúce k zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného v 1. rade tak, aby prevod vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy bol v súlade s dohodou žalovaných uskutočnený bezodplatne. Keďže je zrejmé, že na základe dohody žalovaných bol dosiahnutý zápis v katastri nehnuteľností, v zmysle ktorého vlastnícke právo k nehnuteľnostiam svedčí žalovanému v 1. rade, a to na základe absolútne neplatnej kúpnej zmeny, na základe ktorej bolo podľa dohody jej zmluvných strán prevedené vlastnícke právo bez protihodnoty, má žalovaná za to, že požadovaný zásah do vlastníckeho práva v zmysle žaloby na určenie je kvalifikovaným návrhom na vyriešenie predmetu sporu. Na základe uvedeného má žalobkyňa za to, že napriek kvalifikácii kúpnej zmluvy ako ukracujúceho úkonu dlžníka, právne úkony žalovaných sú v zmysle žaloby, vyjadrení žalobkyne a prednesu jej právne zástupcu postihnuté vadou spôsobujúcou ich absolútnu neplatnosť. Odkazovanie súdu na potrebu použitia iného prostriedku na dosiahnutie nápravy - podanie žaloby o určenie neúčinnosti kúpnej zmluvy považuje žalobkyňa za nesprávne, keďže predpokladom pre úspešné odporovanie právneho úkonu je platnosť tohto úkonu, ktorý žalobkyňa popiera.

19. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný 1/, ktorý navrhuje aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný 1 sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s jeho odôvodnením ako aj prijatými závermi. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na ich základe k správnym skutkovým tvrdeniam, správne právne vec posúdil a vo veci správne rozhodol. Súd prvej inštancie náležite, dôsledne a podrobne v bode 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré žalobkyňou navrhnuté dôkazy nevykonala. Žalobkyňou navrhnuté dôkazy súd prvej inštancie správne posúdil za nespôsobilé preukázať tvrdenú neplatnosť kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie v bode 28., 29. a 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku správne konštatuje, že žalobkyňa iba všeobecne poukazovala na ust. § 39 OZ, no však na konkrétne ustanovenia zákona, s ktorým má byť kúpna zmluva alebo jej účel v rozpore priamo nepoukázala; ak konkrétny dôvod absolútnej neplatnosti v konaní nie je tvrdný a ani nijak v konaní nevyjde najavo, nie je dôvod, aby súd po takejto okolnosti z vlastnej iniciatívy pátral a nahradzoval tak v sporovom konaní zákonom predpokladanú aktivitu účastníkov; absolútna neplatnosť ako stav nastávajúci ex lege by mala vždy nastupovať až v tých prípadoch, kedy sú vylúčené iné, miernejšie následky väd daného úkonu, v tomto prípade odporovateľnosť právneho úkonu.

20. Ďalšie vyjadrenia súdu zaslané neboli.

21. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 C.s.p.) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

22. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 C. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 C. s. p.).

23. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p.

24. K odvolacej námietke žalobkyne o nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností odvolací súd uvádza, že súd nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňala možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie strane sporu (§ 120 ods. 1 O.s.p., porovnaj s § 185 ods. 1 C.s.p.). Ak však súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná, musí svoj postup odôvodniť napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 5/2012 z 01. marca 2012). V prejednávanej veci súd prvej inštancie

svoj postup a nevykonanie týchto dôkazov odôvodnil, pričom s dôvodmi ich nevykonania sa odvolací súd plne stotožňuje.

25. Pokiaľ sa jedná o námietku neexistencie právneho záujmu žalobkyne na podanej žalobe odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ žalobkyňa, ako veriteľ žalovanej 2/ má záujem na to, aby splnila jej dlh, nie je podanie žaloby určenie vlastníctva žalovanej 2/ k predmetným nehnuteľnostiam efektívnym spôsobom k dosiahnutiu tohto účelu. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ C.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (viď R 17/1972).

26. Žalobkyňa sa určenia vlastníctva žalovanej 2/ k predmetným nehnuteľnostiam domáhal z toho dôvodu, že kúpna zmluva na základe ktorej previedla žalovaná 2/ vlastníctvo k nehnuteľnostiam na žalovaného 1/ je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže je zrejmé, že tento právny úkon bol uskutočnený medzi žalovanými so zámerom zmať uspokojenie pohľadávky žalobkyne a tým žalobkyňu ako veriteľa žalovanej 2/ v rozpore so zákonom poškodiť.

27. Už z uvedenej formulácie žalobného dôvodu žalobkyňou je zrejmé, že tomuto nároku žalobkyne svedčí žaloba, ktorou by žalobkyňa odporovala právnemu úkonu žalovanej v zmysle § 42a Občianskeho zákonníka (čoho sa v inom prebiehajúcom konaní žalobkyňa aj domáha). Zmyslom odporovateľnosti právnych úkonov v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákona, je ochrana veriteľa pred takým konaním žalovaného, účelom a zmyslom objektívneho odporového práva je kvalifikovaná majetková saturácia veriteľa, spočívajúca v reštitúcii pôvodného zodpovednostného vzťahu veriteľa a dlžníka v prípadoch, keď je tento vzťah modifikovaný takým konaním dlžníka, ktoré objektívne odporové právo kvalifikuje ako konanie ukracujúce možnosť veriteľa uspokojiť sa z majetku dlžníka. Takéto konanie dlžníka je právne reprobované a vyvoláva následok vo forme vzniku tzv. subjektívneho odporového práva veriteľa. Obsahom tohto práva je oprávnenie domáhať sa tzv. relatívnej neúčinnosti tých právnych úkonov dlžníka, ktoré spĺňajú pojmové znaky ukracovania veriteľa. Subjektívne odporové právo veriteľa smeruje voči tretej osobe, t. j. subjektu, do ktorého majetkovej sféry prešla časť alebo celý majetok dlžníka ako následok reprobovaného (odporovateľného) právneho úkonu medzi touto treťou osobou a dlžníkom. Súd bude v tomto prípade skúmať predpoklady splnenia podmienok uvedených v § 42a Občianskeho zákonníka a jednou z nich je práve daný právny úkon neukracuje uspokojenie veriteľovej (žalobkyninej) vymáhateľnej pohľadávky. Koncept relatívnej neúčinnosti odporovaného právneho úkonu spočíva v suspendovaní právnych účinkov tohto úkonu vo vzťahu medzi veriteľom a kvalifikovanou treťou osobou.

28. Ak teda právny úkon napĺňa znaky odporovateľného právneho úkonu podľa § 42a <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzgy2f6nbqfzygc4tbm5zgczrngqzgc>> a nasl. Občianskeho zákonníka alebo podľa príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, je následkom tejto skutočnosti možnosť právnemu úkonu odporovať. Táto vada teda nespôsobujú neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

29. Vzhľadom na uvedené, je zrejmé, že dôvod na základe ktorého je možné odporovať právnemu úkonu v zmysle § 42a Občianskeho zákonníka, nespôsobuje sám o sebe neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Iný dôvod neplatnosti právneho úkonu v konaní žalobkyňa nevymedzila (strohé konštatovanie, že právny úkon odporuje dobrým mravom, alebo sa prieči zákonu nie je možné vnímať ako riadne uplatnený dôvod na účely ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka).

30. Žalobkyňa teda nemá naliehavý právny záujem na predmetnom určení, nakoľko podaná žaloba nie je vhodným, účinným a správne zvoleným procesným nástrojom ochrany jej práva.

31. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. V odvolacom konaní odvolací súd priznal úspešným žalovaným 1/ a 2/ voči žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p., § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).